

ZGODNJA

DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrlet let 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejmeta za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLIII.

V Ljubljani, 5. grudna 1890.

List 49.

Sv. Andreja križ.*)

Kdo ne pozna križa sv. Andreja? Tolikrat vidimo na oltarjih podobo tega svetnika. Ko so nas v šoli učili množiti, rekli so: glejte, tako znamenje morate narediti, kakor je bil križ sv. Andreja. O sv. Andreju pa še nismo dosti vedeli takrat. Večji človek — večji križi; vsakdo ima kako nadlogo in vsak za-se vé, kje ga čevelj žuli. Pa vkljub temu si oglejmo še Andrejev križ.

Deželni oblastnik Egej je hotel sv. Andreja prisiliti, da bi zatajil Jezusov nauk. Opravil ni ničesa. Zato je obsodil svetnika, da mora umreti in sicer na križu. S. Andrej se tega ni ustrašil. Ljudstvo je poznalo sv. moža in ko so ga vedli na morišče, je klicalo: „Kaj pa vam je Andrej naredil? On je nedolžen!“ Ali Andrej nikakor ni bil vesel tega, da se prijatelji tako potegujejo zanj. „Kaj menite — rekel je — da mi je več za življenje, kakor pa za to, da umerjem za svojega Odrešenika. Pustite me! Naj objamem križ, katerega so posvetile roke božje. On ga je nesel na goro Kalvarijo, in na križu je umrl. In to je čast — ne sramota: sramota je križ za hudobneža. Nam kristjanom pa je to znamenje le v slavo. Ne jokajte! Jokajte se nad tem nesrečnim oblastnikom, ki me je v smert obsodil; jokajte se nad rabelji, ki oblastniku pomagajo; jokajte se nad tistimi, ki so imeli gluha ušesa za moje opominjevanje. Zastran mene ni treba jokati — veselite se, zdaj grem po plačilo.“

*) Za god vsim Andrejem in za premislik vsim nam drugim.

O srečni apostelj! Kako vesel si bil ti smerti. Kako mirno si pričakoval svojega terpljenja. Nič nisi mislil, kaj bodo delali s taboj, kako ti bodo nategovali žile in prelivali kri tvojo. Čudna ljubezen. Ves strah ti je pregnala ta ljubezen božja. Kako se pa mi bojimo kaj terpeti. Nekoliko nas glava boli, že smo obupani — kaj še le, če se moramo vleči in moramo v postelji ostati več dni, več tednov . . . več mescev: koliko tarnanja in žalosti! Koliko mi cenimo ta revni svoj život! Lansko leto je bolan bogataš obetal milijon tistemu dohtarju, ki bi ga ozdravil, — kedaj smo slišali, da bi kak grešnik obetal milijon tistemu spovedniku, ki bi ozdravil njegovo dušo? Za sold so ljudje pripravljene grešiti!

Ko sv. Andrej prišedši na morišče ugleda križ, mu od daleč zakliče: „Pozdravljam te, o križ mojega Odrešenika, pozdravljam! Ti si edino upanje kristjanu, skrivnost častitljiva našega odrešenja, dragoceni les, na katerem je bila premagana smert. Križ — predno te je kri Gospodova okropila, bil si zasramovan, — zdaj si spoštovan. Kolika čast, da se smem bojevati zoper pekel s tistim orožjem, kakor ti. Rabeljni, hitro! Kaj čakate? Naredite z mano, kar hočete, več terpel ne bom, kakor Jezus. O, vi posvetnjaki in lahkoživci, ko bi vendar vi vedeli, kako sladko je umreti za Boga: vsi bi prihiteli semkaj in objeli ta križ! — Kristjani, pridite torej, prihitite narodi in častite tisto orodje — tisti les, na katerem je terpel naš Odrešenik! Zdaj bote videli mene na križu, pa to terpljenje ne bo še senca terpljenja Gospodovega. Kristus je bil stvarnik celega sveta — kralj, in kaj sem jaz? Pa bi zavoljo mene

jokali? Tudi vi umrite za Zveličarja, poglejte mene! Vsem nam so odperla nebesa — na pot torej, ki vodi v nebesa: čez križ v paradiz!“

In svetnik sam podá roki rabeljnom, da mu jih privežejo na križ. In dva dni je visel na križu. Krog njega so stale množice. Kolikor večja je bila Andrejeva stanovitnost, toliko bolj so ga ljudje milovali. Ali križani je njim s križa govoril od ljubezni do križa. Ljudstvo je bilo razjarjeno vsled oblastnikove grozovitosti. Egej se je zbal. Zato ukaže, naj svetnika odvežejo in izpusté. Je li bil tega sv. Andrej vesel? Ne! „Kaj vendar sem zagrešil — tako je dejal — Gospod, da mi ne dopustiš mučeniške smerti. Tvoje usmiljenje mi je neusmiljeno. Kristjani, prijatelji, le povejte Egeju, da sem kristjan in ostanem kristjan. Moj Boj, daj mi vendar to milost, da tako umerjem, kakor je moj Gospod umerl . . .“

Ali nehajmo! Kakošni pritlikovci smo mi proti tej nenavadni poterpežljivosti sv. Andreja! Beseda Andrej je iz gerške „andreia“, kar pomeni hrabrost. Res, hraber je bil sv. Andrej — v resnici Hrabroslav! On je sam objel križ, težko čakal celo, da so ga privezali nanj. Ljubi bralec! po čem hrepenimo mi? Da bi prav mirno živeli, imeli dosti denarja, dobro jedli in dobro pili, si nakupili dosti zemljišča, naredili pri kupčiji velik dobiček . . . da bi dobili dobro in lahko službo i. t. d. Če nas le nekoliko pelina doleti — berž je žalost! Od kod to? Zaupanja nimamo do Boga. Z našo poterpežljivostjo in vdanostjo v voljo božjo se godi ravno tako, kakor pri tergovcu v prodajalnici. Tam gospod ali „komi“ tehta na tehtnici sladkor, kavo, sol. Poglejte tiste „skudelice“, če gre ena gori, gre druga doli; če gre ena doli, gre druga gori. Če gre naše posvetnjaštvo gori, pa berž gre doli naša ljubezen in zaupanje do Boga. Če nas takrat doleti kak križ, koliko nemira, koliko skerbi! Zakaj? Na telo gledamo, na dušo ne!

In vendar pravi sv. Terezija: „Kako bi mogla v tem življenju našega Gospoda prositi pokoja, ko sam, dokler je živel, nikdar pokoja ni imel? O, da bi vam mogla vdihniti svoje prepričanje, da so nadloge milosti, ki jih Bog tistim dodeluje, katere ljubi, da bi jih zbudil in podučil, da naj ne čislajo preveč časnih in minljivih reči; marveč da se tembolj prizadevajo za večno življenje.“

Dne 10. novembra je obhajala sv. Cerkev god sv. Andreja Avelinskega. Temu je bilo sperva Lamelot ime. Šele stopivši v samostan si je privzel ime „Andrej“, češ, da ga bo ravno to ime tem živahneje spominjalo, da mora za

Kristusovim križem hoditi. Naj tudi nas spominja sv. Andreja križ, kedar ga vidimo, ali se nanj spomnimo, da križ nam mora biti delež v življenju, če hočemo priti v nebesa. Gospod sam nam je to zaterdil, rekoč: „kdor hoče biti moj učenec, naj vzame svoj križ na rame, in naj hodi za menoj.“ J. M.

Okrožnica

sv. Očeta do italijanskih škofov, duhovstva in ljudstva.

Leon XIII

častitim Bratom in ljubljanim sinom pozdrav in apostoljski blagoslov!

(Dalje.)

8. Sv. Oče Italijanom dokazujejo, da sedanja borba italijanske vlade zoper Papeža in Cerkev škoduje deželi sami tudi v družbinskem in političkem oziru. Pravijo namreč:

Dozdaj smo premisljevali le versko stran sedanjega stanja na Italijanskem; ta stran je za Nas glavna, in zarad Naše apostoljske službe Nam je ta pred vsem na sercu. Vredno pa je, prevdariti tudi meddružbinsko in političsko stran teh okoliščin, da vidijo na Laškem, kako jih mora ne le ljubezen do vere, ampak tudi čista in plemenita ljubezen do domovine priganjati, da naj se ustavljajo proti zaveržljivemu pehanju skrivne družbe. Da se tega prepričamo, je zadosti, ako se ozremo v tisto prihodnost, ktero sovražniki katoličanstva pripravljajo v meddružbinskem in političkem oziru.

Že iz preteklosti se dá sklepati, kaj da pride. Dogodbe same bolj kot vse besede pojasnujejo, kaj je v tej prvi dobi tako imenovanega novega življenja postala Italija v oziru na očitno in zasebno življenje, v oziru na varnost, red in mir, na bogastvo in narodni blagor. Celó oni, katerim bi bilo naj več ležeče, reč zakrivati, očitno spoznajo, kaj da je resnica. Mi samo toliko pravimo, da v sedanjih razmérah se te reči nikakor ne morejo drugač razvijati. Framasonstvo, kakor na vse kripnje blini dobrotljivost in ljudoljubnost, vendar v resnici ne more nič družega obroditi, kakor le nesrečo, ravno ker smertno tare pravo dobrotnico človeštva, namreč vero Jezusa Kristusa.

9. Nadalje razkazuje veliki učenik človeštva, da le vera sama je zmožna ohraniti red, čednost, srečo in blagoslov v deželi. To pojasnuje tako-le:

Kako dobrotno moč ima vera v družbinstvu, tega ni potreba še le dokazovati. Čast in krepóst deržáv je neutajljivo zastavljena na pravnost vsega občinstva skupaj in posameznikov.

Ravno tako se ne dá utajiti, da brez vere ne more biti prave pravosti (čednosti) pri skupnih in pri posameznih. Družbinstvo dobiva življenje, rast in moč iz terdno-čednega družbinskega življenja, ki se giblje na natornih podlagah.

Sreča narodov prihaja od Boga in Njegovega blagoslova. Ako kateri si bodi narod svojega blagostanja nele ne pričakuje od Boga, temuč se celo zoper Boga vzdiguje in v svoji ošabnosti Njemu govori, da ga ne potrebuje; potem more tacega človeka delež biti zgoli slepilo sreče, in ta mora razpasti berž ko Gospod sklene, da bo Svoje sovražnike ostramotil.

Vera sama je tista, ki človeka znotraj prešine, mu vsadi občutek dolžnosti, ga naganja tudi, da to spolnuje. Vera sama je tista moč, ktera gospodovavce napolnuje s pravičnimi mislimi in ljubeznjivostjo do podložnih, ktera podložnim deli zvestobo in pravo vdanost do vladarjev, ktera postavodajavce vodi k pravičnosti in spodobnosti, ki priganja podložne k zvestobi in čujočnosti do gospósk, vojake k serčnosti do junaštva, oskerbnike k vestnosti in marljivosti.

Vera sama je tista, ktera stori stalno edinost in nagnjenje med zakonskimi, pa ljubezen in spoštovanje med starši in otroci, ktera uboge napolnuje s spoštovanjem pred posestvom bližnjega in bogate podučuje, kako morajo časne dobrote rabiti, da bo prav. Iz zvestobe do lastnih dolžnosti pa iz spoštovanja pred tujo pravico izvira red, mir in pokoj, kar je tako tehten del blagostanja pri katerem si bodi ljudstvu. Ako uzameš vero, z njó ob enem bežé vse te velike dobrote iz družbinstva. (Dalje nasl.)

Zveličani Peter Marija Alojzij Šanel (Chanel),

duhoven Marijinega društva, misijonar in prvi mučenec v Oceaniji, Avstraliji.

(Dalje.)

S pobožnimi bratovščinami presvetega Rešnjega Telesa, svetega rožnega venca in od družih zbral je Šanel okrog sebe boljše, kateri naj bi še drugo množico pridobivali. Potem ko je bila storjena dobra podlaga, je oskerbel ljudski misijon, kateri je vse ljudstvo obnovil. Zdaj je brez truda zveršil tudi druge osnove. Kmalu vzdignila se je na mestu stare cerkvice lična nova hiša Božja, ki je bila ena naj lepših v celi škofiji. Vstanovila se je zopet božja služba, procesija sv. Rešnjega Telesa i. t. d. Ob kratkem rečeno, obraz zemlje se je čisto predrugáčil v malo letih.

Čeravno je Šanel tukaj za svojo gorečnost dovolj dela imel, ga vendar misel na zunanje misijone ni zapustila. Ko je bil vikar v Ambérieux-u, našel ga je nekdo, ko si je ravno po svoji navadi sam obleko kerpál. Ker se je tujec temu začudil, mu je zveličani smehljaje odgovoril: „Kaj hočete: od vsega moramo nekaj znati. Če bom enkrat misijonar pri divjakih, moral bom tudi sam krojač biti.“

Z branjem „letopisa za razširjanje sv. vere“ dobilo je njegovo tiho hrepenenje vedno nove hrane. V zvezi s tem hrepenenjem bil je tudi sklep, pridružiti se cerkvenemu redu. Večkrat je tedaj prosil škofa, ki pa ni bil pri volji, tako dobrega duhovna spustiti. Zato skerbel je tudi Šanel, da je kot župnik svoje življenje kolikor mogoče podvergel zapovedim verske popolnosti. Postavil si je stanoviten, pravilni dnevni red, s tem, da je odločil premišljevanju, duhovnemu branju, izpraševanju vesti, vsakdanjemu obiskovanju Presv. Rešnjega Telesa, in serčni pobožnosti do presv. M. Device določeno uro. Vsak mesec pridobil si je dan, v katerem se je zderžal vseh drugih opravil zato, da bi se oživil v premišljevanji večnih resnic in strogemu izpraševanju vseh svojih dolžnosti.

Šanel podvergel se je s sinovsko pokorščino vodstvu svojega višjega duhovna. Da bi se ne pregrešil s kacimi napakami, prosil je od časa do časa imenitne in skušene občane, da naj mu povedó, ako so kaj neprimerne videli v njegovem obnašanji. Živel pa je sploh bogoljubno in terdo se je pokoril. Razum o cerkvenozapovedanih dnevih postil se je še o petkih in o predvečerih Marijinih praznikov.

„Njegovo življenje“, tako piše o njem preč. g. Davin, njegov škof, „bilo je vzgled pravega duhovskega življenja za vse, posebno s priserčno in pravo pobožnostjo, dušno gorečnostjo, nespremenljivo poterpežljivostjo in milostljivostjo.“ „Bil je mož,“ tako glasi se drugo spričevalo škofovo, „z zlatim srcem, z lastnijami angeljskimi.“

Po dolgih, brezvspešnih prošnjah dobil je Šanel zaželjeno dovoljenje, slediti božjemu poklicu. Njegova velika pobožnost do Marije vlekla ga je k mladi verski bratovščini, katera se je l. 1815 pričela pri podobi Naše lj. Gospé Fúrvierske v Lijonu. Bila je namreč Marijina bratovščina (družba Maristov), katera takrat še ni bila cerkveno poterjena, pa vendar Šanelu od mladih let silo draga.

Pred svojim odhodom v malo semenišče Bellejsko, ktero so vodili „Maristi“, razdelil je bil vse svoje premoženje med reveže svoje občine, ter je to občino zadnjo nedeljo, ko je bil

v Krozetu, slovesno priporočil naj čistejši Devici. Z žalostnim srcem vidila ga je občina odhajati: vendar spomin njegov ostal je še dolgo pri njih.

Sedem let pozneje hotel je Šanelov naslednik vstanoviti družbo za razširjanje sv. vere v Krozet-u, vendar tega ni mogel brez vse težave storiti. Zatorej je katoličanom z lece rekel: „Ali ne veste, da se tu posebno tiče za podporo vnanjih misijonov, da se pri teh tudi vdeležuje Peter Šanel, kateri združuje na daljnem otoku svoj glas z mojim, ter za vas Boga podpore prosi?“ Nato jeli so poslušavci zdihovati in vsi so se hoteli k družbi pristopiti.

Celih pet let bil je Šanel kot profesor in ravnatelj na malem semenišči v Bellej-u. Njegova želja se mu še ni bila spolnila. Naposled prinesel mu je njemu tako dragi mesec majnik leta 1836 pismo Gregorja XVI, po katerem bila je kanonično poterjena družba Marijina in ji je bil odločen kot posebni delavni krog težavni misijon v Oceaniji. Takoj oglasil se je Šanel, in njegovo ime bilo je prvo na zapisniku misijonarjev, ki so bili določeni za novi misijon. 30. rožnika 1836 bil je preč. gosp. Compallier posvečen za apostol. vikarja srednje Oceanije, 25. kimovca, na praznik N. lj. Gospé za odkupovanje jetnikov, bil je v Bellej-u pod vodstvom škofa in novega apostol. vikarja prvi veliki shod Maristov. P. Šanel bil je izvoljen od msgr. Pompallier-a za provikarja, od o. Kolina za redovnega višjega prve misijonske družbe in je precej začel z gorečnostjo delovati.

Predno je odpotoval v izročeni misijon, romal je še k Naši lj. Gospej v Tourvières (r. Turviér), kjer se je še enkrat z vsemi slovesno njenemu varstvu priporočil. Predvečer pred Božičem stopili so na barko „Delfin,“ ter se odpeljali proti novemu misijonu.

Dohitel jih je strašansk vihar, kateri je več ko 30 ladij na obrežje zmetal. Zastonj so čakali vsi rešitve od bližnjega angleškega parobroda. Zdaj poklekne Šanel s svojimi tovarši ter moli: „Pod tvojo pomoč pribežimo“ . . . in „Memorare.“ Nato jim pride pri kanarskih otocih ladija na pomoč ter jih srečno privede v pristanišče „Santa-Cruz de Santiago.“ Dva in petdeset dni ostali so tu, da so popravili ladijo. Kmalu po odhodu umerl je o. Bret, naj boljši mladostni prijatelj Šanelov; pokopali so ga slovesno v morje. Tako so se počasi dalje vozili po tihem morji ter 13. kimovca 1837 dospeli na Mangarevo, glavni otok Gambierskega otočja, kjer so očetje Picpus-družbe vstanovili že l. 1834 misijon.

V trumah hiteli so kristjanski otočani na obrežje novince pozdravljat ter od njih škofa sveti blagoslov sprejet. „Dobro prišli, misijonarji; mi smo kristjani, katoliški, apostoljski, rimski kristjani, Jezus Kristus! Devica Marija!“ donelo je od vseh strani v pozdrav. Celi dan stali so okoli kočice milgsp. Pompallier-a. Zvečer moral se je s svojimi misijonarji še enkrat pokazati ter so vsi radi tega šli na malo višavo, od koder bi jih mogli vsi viditi. Gorečnost novo spreobrnjenih, katerih priče so bili tukaj misijonarji, ganila jih je do solz, ter vnela njih navdušenost za težko delo, katero jih je čakalo.

Nato so odpotovali dalje. Prišli so v Valis, kjer jih je mladi poglavar zelo prijazno sprejel. O. Bataillon in br. Jožef smela sta na otoku ostati in tako je postal Valis prvi cveteči misijon srednje Oceanije.

Na ladiji bil je tudi neki anglež, Tomaž Boog, kateri se je delj časa mudil v Valisu, ter se je zdaj vernil na Futuno. Pri daljni vožnji obstali so tedaj na tem malem otoku, da je šel gosp. Boog na suho. Pri tej priložnosti sklenil je msgr. Pompallier, obiskati kralja vzhodnjega dela. Darovi razveselili so kralja Niuliki-ja tako zelo, da je tujcem v čast veliko pojedino napravil, k kateri je povabil vse prijatelje svoje.

S tem sprejemom oserčen, prosil je apostol. vikar za dovoljenje, da bi tam napravili naselbino. Kralj je bil s tem zadovoljen; toda prvi minister je tudi tukaj nasprotoval, kakor poprej na Valis-u. Množica vendar je soglasovala za naselbino: rekla je namreč: „bivanje belih mož bo prineslo bogastvo v deželo.“ 9. novembra 1837 dobil je tedaj o. Šanel od milg. Pompallier-a zadnji blagoslov in povelje, z br. Nigier-om na Futuni ostati.

Najprvo potvetila sta mali otok nebeški Kraljici ter priporočila njuno delo v varstvo njeno. Ne popolnoma čez štiri leta bila je zemlja v novi domovini okropljena s kervjo blaženega Šanela.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Na Radovičl, 2. grud. (Zahvala in poročilo.) S preserčno zahvalo Vam naznanjam, da sem prejel drugo zbirko „Zg. Danice“ v znesku 121 gl. 40 kr. Bog plačaj stoterno Vam in preblagim dobrotnikom!

Zgorelo je 30 hiš, a ostalo še 55, in kjer je bilo mogoče, nastanili so se pogorelci, da zdaj živimo kakor naši Žumberski sosedje v „zadrugah,“ to je, več družin pod eno streho. Ljudje so že mnogo

lesa navozili, tudi že nekoliko popravljati pričeli, pa huda zima in sneg sta vsako delo ustavila. Dobri Bog daj, da bi kmalu nastopilo vgodneje vreme!

Hvaležni

Franc Schweiger, župnik.

Nekteri utrinki.

Ogenj, voda, vsi elementi se maščujejo nad sedanjim svetom, ki namestnika Kristusovega tare in terpinči, maščuje se tudi nad tistimi, ki ga nočejo rešiti iz rok hudobnežev. Ali se ni bil takrat celi svet stresel, ko so bili judje in nevérniki Sinú Božjega umorili? Angleško olepnico „Serpent“ je morje požerilo blizu Vilanskega predgorja, naznanja telegram. Pa ne le ladija je šla pod morje, ampak tudi 273 ljudj; rešili so se samo 3 izmed vsih. Ali ni to grozna šiba?

V tem, ko namestnik Kristusov pred vsem svetom na glas toži, kolike v nebo vpijoče so krivice, ki se godijo na Laškem katoliški veri, Cerкви, papežu, — se pa Krispi pri pojedinji v Palermu hvali, „da ima čisto vest.“ Kdo mu bo verjel? Menda tudi prostomišljaki ne!

V sv. pismu je žugano tudi z divjimi zverimi ljudém, ki se zoper Boga vzdigujejo. Take zveri so tudi zverinski ljudje, ki človeštvu delajo strah in grozo. Taka zvér je bil neki Fr. Rabl, ki so ga nedavno obesili. Ta trinog je 4 ljudj usmertil, pet jih roparsko napadel, osemkrat je nalašč zažgal, kradel in goljufoval neštévilnokrat. Ali ni tudi taka pošast šiba, strašna kazen? —

Prostomišljaški glas gre, da vera z višjo dekliško šolo nima nič opraviti, ali da bi skoraj izdajavec bil, komur je vera več kot narodnost! Slovenci pa cenijo zgubo vere za naj večo nesrečo in jo zaznamnujejo s pregovorom: da „vera péša.“ In namestnik Kristusov Leon XIII odbacovanje sv. vere zaznamnujejo za framasonsko, prostozidarsko počenjanje, ki se med drugim kaže s tem: „odpraviti vsakteri verski poduk v šoli in odtegniti tudi žensko mladino duhovskemu vpljivu.“ Gorjé naši deželi in njenim prebivavcem, ako luč sv. vere ugasne! —

Tista „influenca“, ki večkrat tako hude nasledke zapušča, če se bolnik tudi ozdravi, sedaj grozno rogovili v Petikostolu na Ogerskem. Čez tisuč obolelih je bilo naznanjenih že pred malo dnevi. Bolezen se rada zverže v legar, zedinjena je včasih tudi s hudim kervovenjem in je nalezljiva. V tem ubogem, nekđaj srečnem kraljestvu sv. Štefana pa se zraven mnogih sleparij in raznih hudobij godí tudi še obilno družih duhovnih bolezni, mnogo „košutovcev“, framasonov, kalvinarjev in raznih nasprotnikov svete, edinoprave vere in katol. Cerkve hoče strahovati deželo. Ni čudo, če žuga šiba božja memo družega večkrat zopet še s povodnjimi!

Na Bavarskem je pohujšanje dal s svojim odpadom nesrečni Dölinger; nasprotoval je minister Lutz, ter sploh katoličanstvo je imelo dosti terpeti z višjih krogov. Oba imenovana sta že v večnosti. Kakošno plačilo sta prejela, to večni Sodnik vé, pa tudi mi bomo vedeli sodnji dan. Toda kakošna mladina se odgoja v tacih okoliščinah, to posamezna

sporočila naznanujejo. Ravno te dni je dunajski „Vaterland“ v štev. 326 povedal par grozovih dogodkov, ki jih je posnel iz bavarskih listov. V Landggries-u so 18. nov. bili štirje pobi djani v zapor, ki so pred nekterimi dnevi hlapca Gašperja Goissach-a v vodnjak vergli, iz kterega so ga naslednji dan izlekli mertvega — z glavó, — navzdoli!

Devetnajstletnega delavca Tom. Bichler-ja iz Irschenberga pa so 16. unega mesca trije počernjeni tolovajski mercinarji napadli, in ga zvezanega nastavili na železnični tir. Na njegovo klicanje je vendar še do časa prihitel stražnik ter ga je otél grozovite smerti. Vse se meša po svetu, odkar je namestnik Kristusov na križu!

Ali niso to strašne šibe?... Namesto kljubovati sv. Cerкви in duhovnom, ki mladino učijo pohlevnosti in človekoljubnosti zavolj Boga in lastne duše, naj bi velikoveč Cerkev podpérali in sami dajali izgledé ljubezni do Boga in bližnjega. Kdor pa ternje in osat sadi, ne bo žel pšenice in ne rožic tergal. Mladino je treba vaditi resnobe, potrebne so ji duhovne, vse bolj kot telesne vaje, — vse na podlagi od Boga razodete vere. To so celo Rimljanje vedeli. „A Jove principium!“ nam je poštenjak Elija Rebić klical v šesti šoli. Se vé, da oziroma na nas ni menil poganskega „Jo-pitra.“ Bog mu daj dobro!

Zadnji vijolici.

Tesno pri sercu — ob gredici
Mi tvoji je, cvetličica,
Se smiliš, mila mi v resnici,
Preblaga ti vijolica!

Pomlad, poletje si krasila
Z vonječim cvetom vertec moj,
A zdaj ga bodeš zapustila
Nagruješ glavico v pokoj. —

V gredici, kjer lepo duhtela,
Snegá bo polno in ledú;
Na mestu, kjer si lično cvela,
Ne bo od tebe več sledú.

Ne bo sledú? — O da; pomladi,
Ko jug otaja sneg in lét,
Zbudé te solnca žarki mladi,
Pokažeš spet duhteči sléd.

In zopet širila veselo
Vonjavo sladko boš okrog,
Razcvetala se leto celo,
Ko probudi te mili Bog. —

Enako tebi — jaz bom legel
V ledeni grob, oj v grob temán,
Bom tudi jaz, kot ti, dosegel
Življenje zopet, cvetni dan? —

Oj da, raduj se serce moje!
Pomladi zadnje pride čas,
Vertnar bo rajski cvetke svoje
Presadil v milo-rajski kras. —

Radoslav.

Razgled po svetu.

Verona. (Odpotovanje sester v misijon.) Mesca oktobra t. l. odpotovalo je iz Verone v Afriko šest redovnih sester. Na barko stopile so v Terstu, tri 17., in tri 31. oktobra. Štiri teh bile so že v Afriki, delj ali manj časa, in prišle so sedaj iz posebnih vzrokov v Verono; drugi dve pa ste novinki. Vse so srečno dospele v Kairo.

Rim. (Zidanje cerkvá za nove oddelke rimskega mesta.) 18. maja 1889 naročili so Leon XIII po posredovanji kardinala Parocchi ja, svojega vikarja, enemu francoskih duhovnov, da naj osnuje društvo za vstanovljenje cerkvá v novih oddelkih rimskega mesta. Sedaj pa sv. Oče niso več zadovoljni s posredovateljem, temuč lotili so se te stvari sami. V pismu 24. septembra t. l. naznanili so sv. Oče č. g. Brugidou svoje popolno zadovoljstvo, zahvalili se vsem darovateljem in naznanili, da se bode sedaj zveršila prva točka programa, namreč vstanovitev cerkve sv. Joahima, patrona Nj. Svetosti.

Razne sekte skušajo v sedanjem času zlasti v večnem mestu zatreti vso vero in to prvo škofijo svetá napraviti popolnoma brezversko in nekristijansko. To je pred vsem glavni namen framasonov in ta sverha jim je toliko ložji, ker ravno v večnem mestu vlada največje pomanjkanje hiš Božjih. To se zdi sicer neverjetno, a vendar je tako.

Zunaj mestnega ozidja rimskega nastala so dva ali tri kilometre dolga predmestja s šest ali sedem nadstropnimi hišami. Ondi biva 200.000 ljudi, ki nimajo nikake cerkve, nikake šole, nikacega hospica, nikake duhovščine, sploh nič verskega ne. Ljudje umirajo tu, kakor so živeli, brez zakramentov. Pač nahajamo tu na vsak korak kopice spridenih otrok, množice brezdelnih ljudi, nebrojno beznic, protestantskih kapel in framasonskih lož. Rimska spridenost že daleč nadkriljuje pariško. V teh delih mesta se ne sliši od Boga nič družega kakor bogokletstva, od cerkve nič družega kakor zasramovanja njenih služabnikov. In vendar se nahajajo tudi uboge matere, ki poljubljajo mimoidočemu duhovnu blagoslovljeno desnico, rekoč: „Dajte nam šol za naše otroke in katoliških cerkvá za nas in za naše možé!“

In v tem žalostnem delu mesta vzdigala se bode v kratkem prva katoliška cerkev, središče novoprobujenega katoliškega življenja; posvečena bode sv. Joahimu. Po želji Nj. svetosti stala bode menda v predmestju „Prati di Castello.“ ki je od vseh največje. Razprostira se pa od Sv. Petra do Ponte m. ollo; potem pa od Monte-Mario do Tibere. Trije mostovi: Margerita, Umberto in Sant' Angelo vežejo to predmesto s starim mestom.

Cerkev sv. Joahima poklonil bode katoliški svet Nj. Svetosti kot slavnostni dar l. 1893 o priliki njihovega škofovskega jubileja. Vsi, kateri so kaj za to cerkev darovali, zapisali se bodejo v zlato knjigo, katera se bo izročila sv. Očetu pervikrat letos o Božiču, a potem vsako leto na novo o tem prazniku, do jubileja.

Za vse žive in mertve dobrotnike opravila se bode vsak mesec jedna sv. maša, in njihova imena se bodo na stene vdolbljena ohranila.

Rim. Na mesto pokojnega kardinal-arhivarja Hergenrötherja pride menda znani prelat Janssen.

V hospicu **All' Anima** je zdaj 17 duhovnov iz Avstrije in Nemčije; toliko jih ni bilo od l. 1880. Ti gospodje vsled povelja Pija IX in po željah zadevnih škofov obiskujejo ondotne duhovske učilne naprave.

V **Berlinu** so začeli delati priprave za silno potrebno novo cerkev, ki bo posvečena sv. Boštijanu.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec december (gruden).

a) Glavni nameni:

Cerkev na Japon-skem.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

(Dalje)

O binkoštih l. 1862 so v Rimu v pričo mnogoštevilnih okolo Pija IX zbranih škofov celega sveta sv. Oče z nenavadno slovesnostjo 26 japonskih mučenikov prišteli med svetnike. Ti nebeški priprošnjiki so sprosil novih milosti. Dne 19. svečana l. 1865 je bila v Nangasaki na čast tem svetim mučencem posvečena prva katoliška cerkev na Japonskem. Zdaj so domači japonski kristijani se prikazali na dan, ti so se pridružili misijonarjem, seveda z veliko previdnostjo, kajti med tem so tudi poslanci zmotnjave k njim prišli. Važna so vprašanja, katera so stavili radi varnosti, namreč, če niso misijonarji v zakonu, če so pokorni papežu, če časté blaženo Devico Marijo. Pokazalo se je, da v najbližji okolici Nangasaški je živelo še 25000 kristijanov. Skupno število vseh kristijanov, ki so se takrat zopet našli, je bilo 200.000. Apostoljski vikarij msgr. Petitjean je toliko bolj skerbel za čedo, ki je na novo vstala, ker se je staro preganjanje zopet pričelo. Postave zoper kristijane so bile še namreč vedno v veljavi in na očitnem kraju nabite, da so se mogle brati. Ali pokazala se je zopet stara stanovitnost japonskih kristijanov, zlasti pa leta 1867, ravno takrat ko se je sv. Cerkev veselila nad 205 japonskimi mučeniki, ki so bili 7. julija 1867 med blažene prišteti. Najhujše je bilo preganjanje l. 1870; blizo 4000 kristijanov je bilo pregnanih.

Ali zdaj so poslanci iz Angleškega in iz Zedinjenih deržav tako odločno na noge stopili, da so deloma vsaj to dosegli, da se je kerščanska vera terpela in da je bilo spuščeni mnogo vjetih. Toda še-le l. 1873 so stare postave za preganjanje prenehale s cesarskim odlokom 31. sušca. Nad 1800 vjetih se je vernilo nazaj v svojo domovino. Na praznik presv. Trojice je obhajal milgsp. Petitjean slovesno zahvalno službo Božjo kot konec preganjanja, ki je terpelo skoro 300 let (1587—1873). Ravno tisto leto je vstanovil v Nangasaku semenišče in s tem se prične čas mirnega razvoja novega japonskega misijona.

(Dalje nasl.)

b) Posebni nameni:

9. S. Valerija. Obvarovanje hiše Habsburške pred skrivnim zalezovanjem protozidarjev. Zdravje v prid spolnovanja stanovskih dolžnosti.

10. Prenesenje sv. hiše Loretanske. Razširjenje in notranja krepkost marijanskih kongregacij. Več cerkvenih zidanj.

11. S. Ida. Duhovne vaje in ljudski misijoni in njihovi voditelji. Razsvetljenje in poterjenje v zadevah poklica. Več dijakov. „Duhovni in obhajanci.“

12. S. Otilija. Žertve obrekovanja. Odvernitev mešanih zakonov. Železniški vradniki. Slepi in kruljevi.

13. S. Lucija. Pospešitelji molitvenega apostoljstva. Več občin. Spreoberjenje več grešnikov iz navade. Kupčijske in upravniske zadeve.

14. III. adventna nedelja. S. Bertold. Mladina na visokih šolah in zadeva katoliškega vseučilišča.

15. S. Kristijana. Cerkev na Ruskem, Škotskem, Švedskem in Norveškem. Zavetišče za posle. Več na duhu in umu bolnih. (Dalje nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Priloženi for. za bratovščino Naše ljube Gospe s prošnjo, da bi po milosti Božji dve silni in hudi zadevi se mirno zveršili in slabe okoliščine se zboljšale. (Dar oddali g. blagajniku. Vr.) — Bolan duhoven posebno priporočen za pomoč.

Zahvale.

Za smert bolna mati, bila je priporočena v bratovsko molitev Naše lj. Gospé presv. Serca v „Zgodnji Danici;“ kmalo na to začne se ji v veselje vsi družini prav čudovito boljšati, ter spozná, da ne zdravila in drugi pomočki toliko pomagala niso, kot molitev in zaupanje do Naše lj. Gospe in sv. Jožefa! Bodi s tem izrečena tisočera zahvala nebeški Kraljici in Pomočnici, ter vsim, ki z molitvijo dobrotno pomagajo, da nas Bog usliši.

Iz Škofje Loke.

Frančiška Z.

Listek za raznoterosti.

Zahvala. Preserčno, iskreno zahvalo nanznam vsim blagim prijateljem in znancem, kateri ste se me 14. ali 30. nov. prijazno spominjali. Svesti bodite si, da Vam jaz enako voščim vse dobro! Zato prav iz serca kličem: Hvala in slava Vam! Bog Vas živi vsikdar, in

Vas obilno blagoslovi vse skozi in skozi! Meni pa blagovolite ohraniti toliko bolj pobožen spomin, kolikor bolj se mi je dan že nagnil.

Dr. Čebašek.

Iz Ljubljane. (Opravilo brezmadežn. Spočetja. — Zahvala.) Prihodnji ponedeljek, kot praznik brezmadežnega spočetja prečiste Device Marije, obhaja Vincencijeva družba službo Božjo v Marjanišču zjutraj ob sedmih; zvečer pa ima ob poli sedmih v prostorih katoliške družbe navadni občni shod. —

Dne 22. okt. t. l. sem se za uboge pogorelce na Dolenjskem z milo prošnjo bil obernal do blagih rojakov naše domovine. Prošnja je imela vgoden vspeh.

Od mnogih dobrotnikov in dobrotnic, katerih skoro večina je hotela prav v evangelijskem duhu popolno nepoznana ostate, došlo mi je toliko obleke in raznih drugih stvari, da sem pogorelcem v Radovici poslal 5 polnih vreč (žakljev) in 100 goldinarjev v denarji, in onim v Brezovdolu 4 vreče in 60 gld., potem pa še tudi pogorelcem revežem v Radleku in v Danjah po dve vreči obleke in 40 pa 35 gld. v gotovini zamogel poslati. Oddalo se je tedaj skup 13 vreč obleke, posteljnih reči in moke, pa 235 gld. denarja.

Obdarovani siromaki, serčno ginjeni, ne morejo — kakor se mi poroča — najti pravih besed, dostojno se zahvaliti za toliko dobrih reči.

Sporočevaje o vspehu omenjenega poziva štejem si za milo mi dolžnost, v svojem kakor tudi v obdarovanih ubozecev imenu vsim verlim darovateljem in darovateljicam naj toplejšo zahvalo javno naznati. Mili Jezus poverni njim vsim, kar so storili, stotero na tem in na nemem svetu!

Dr. A. Jarc, predst. Vinc. družbe.

Iz Ljubljane. Naši poslanci so odrinili na Dunaj, kjer se je včeraj zopet pričel državni zbor. Toži se, da okoliščine so malo vgodne. Tako imenovani „mladi“ spodkupujejo vero in z vero edinost med Slovani. Naj bi se povernili k veri, potem še le bi nam „Miklavž“ prinesel tudi mir in slogo, brez ktere vse propada.

Novine in starine. Aufsteig zum Berge Karmel, oder der Weg zur vollkommenen Vereinigung mit Gott. Bearbeitet von P. Leodegar Stocker O. S. B. 1891. — Cena 1 gld. 80 kr.

Die christl. Standesbündnisse, deren Wesen und Errichtung, Leitung und Nutzen. Von P. Marcus Prattes 1891. C. 50 kr.

Katholische Flugschriften zur Wehr und Lehr: Ignatius und Luther; Luthers Freiheit, po 6 kr.

Iz bivše Ničmanove zaloge:

Marija Devica, Gospá Jezusovega presv. Serca. Sostavil J. Dolenc, v zlat. obrez. 1 gld. 60 kr.

Stoletna pratika od 1801—1901 1880. C. 85 kr.

Ura — moliti in častiti Jezusa v presv. R. Telesu. C. 20 kr.

Častna straža Jezusovega presv. Serca; spisal Jak. Dolenc, stolni kaplan. C. 12 kr.

Weissagungen als Kriterien der Offenbarung v. Dr. Jos. Bl. Becker 1890. Cena 1 gld. 80 kr.

Rorate, v. Domin. Faustmann 1889. Mala knjizica; cena 45 kr.

Christkindlein kommt! Donauwörth, 1890. Cena 90 kr.

Wegweiser für die Jugend v. J. Deutz. Cena 60 kr.

Vse v katoliški bukvarni.

Iz rimskega Martirologija.

Posnetki iz mučenstva katoličanov 'so' zelo tehtni. Kažejo nam, kako so katoličani raznih časov cenili, ljubili in spoštovali sv. vero, za katero so med tolikimi, velikrat pregroznimi mukami življenje dali. Poglejmo danes, kateri so terpeli

(12. malega travna):

V Veroni terpljenje sv. Zenona škofa. Le-tá je med viharnim preganjanjem vladal s prečudno stanovitnostjo škofijo v Veroni, ob času cesarja Galiena pa je prejel krono marterstva.

V Kapadociji sv. Saba, Gótovec. Pod cesarjem Valentom, ko je Atanarik, gotovski kralj, kristjane preganjal, je bil Saba po družih neusmiljenih terpinčenjih v reko veržen. O ravno tistem času, kakor piše tudi sv. Avguštin, je prav veliko pravovernih Gotov prejelo krono mučenstva za sv. vero.

V Brakaru na Luzitanskem sv. Viktor, mučenec. Ta junak je bil še kerščenec, ko ni hotel malika moliti, in Jezusa Kristusa ne zatajiti, je bil grozno terpinčen, poslednjič pa obglavljen in v lastni kervi kerščen.

V Fermi ob Laškem je sv. devica Visija za sv. vero smert terpela.

V Rimu na Avreljanski pot je bil pokopan sv. Julij papež, ki je veliko delal zoper Arižane za sv. vero, in je poslednjič mirno zaspal.

V Paviji sv. Damijan, škof.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Prečast. g. župnik J. Ev. Vovk 6 gld. — Čast. g. župnik Ant. Jamnik 10 gld. — Preč. g. spirit. Jož. Erker 3 gld. — Z Dobrove čast. g. župnik J. Babnik 9 gld. — J. Z. R. 20 gld.: M. Š. R. 3 gld. — Č. g. župnik Bl. Petrič 2 gld. — Č. g. župnik M. Preželj 4 gld. — Boh. Bistrica po prečast. g. župniku 10 gld. 60 kr. — „Jezus, usmiljenje!“ 3 gld.

Za sv. Očeta: Č. g. župnik Štef. Jaklič iz Št. Vida pri Zat. 4 gld. — Z Dobrove po č. g. župniku 20 gld. — Preč. g. župnik J. E. Vovk 3 gld.

Za sv. Detinstvo: Čast. gosp. J. Jereb, vpokojeni župnik, 1 gld. — Čast. g. A. Keržič, nunski katehet v Ljubljani, 50 gld. — Čast. g. M. Jeriha, nunski spovednik v Škofji Loki, 40 gld. — Čast. g. M. Tomec, župnik v Suhoru, 4 gld. 50 kr. — „Jezus, usmiljenje!“ 2 gld.

Za Marijanišče: Č. g. župnik Štef. Jaklič iz Št. Vida pri Zat. 3 gld. — Iz Škofje Loke M. Jamnik 1 gld.; S. Z. 1 gld. — Iv. Volf 5 gld. — Neimen. 10 gld. — Iz Mavčič po č. g. župniku 2 gld.

Za pogorelce v Ambrusu: Gosp. Anton Lobè 2 gld. — Preč. g. župnik J. Ev. Vovk 3 gld. — Iz Mavčič po č. g. župniku 9 gld. — Boh. Bistrica 10 gld.

Za pogorelce na Radovici: Boh. Bistrica 10 gld. — Iz Mavčič po č. g. župniku 9 gld. — Preč. g. župnik J. Ev. Vovk 3 gld.

Za pogorelce v Danjah: Prečast. gosp. župnik J. Ev. Vovk 3 gld. — Boh. Bistrica 10 gld. — Iz Mavčič po č. g. župniku 7 gld.

Za pogorelce v Radleku, v Bloški fari: Č. g. župnik Štef. Jaklič iz Št. Vida pri Zat. 7 gld. — Preč. g. župnik J. Ev. Vovk 3 gld. — Boh. Bistrica 10 gld. — Iz Mavčič po č. g. župniku 9 gld.

Za pogorelce v Hinski fari: Preč. g. župnik J. Ev. Vovk 3 gld.

Za pogorelce v Drenovem dolu: Preč. gosp. župnik J. Ev. Vovk 3 gld.

Za pogorelce na Koritnem pri Bledu: Boh. Bistrica 10 gld.

Za različne pogorelce (razun Danj, katerim je dobitnik že prej poslal) 15 gld. — Dobrova po čast. gosp. župniku 19 gld. — Neimen. 15 gld. — Bogoslovec culico obleke.

Za najpotrebniši misijone: Prečast. g. župnik J. Ev. Vovk 3 gld.

Za družbo sv. Leopolda: Neim. 1 gld.

Za afrikanski misijon v Marianhilu: Neim. 5 gld. — Z Dobrove č. g. župnik 21 gld. — Boh. Bistrica 28 gld.

Za srednje-afrikanski misijon: Č. g. župnik Štef. Jaklič iz Št. Vida pri Zat. 5 gld.

Za afrikanski misijon: Iz Mavčič 1 gld.

Za Japonski misijon: Neimenovan 1 tolar, t. j. 1 gld. 50 kr.

Za bratovščino duš v vicah: Č. g. župnik Bl. Petrič 1 gld. 44 kr.

Za vstanovitev stalne večji rezidence čč. oo. Jezuitov v Ljubljani mesto sedanjega „provizorja“: Kot prvi dar 5 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

M. P. v Post.: Take stvari se dajejo v liste kot „inserati“, „Danica“ si tega ne upa; vender list smo poslali v omejnjeni kraj, če bo kaj pomagalo?